

fortælle hinanden, alligevel ikke er det, som vi trænger til at høre. . . Men se, derfor vi nu kunde have faaet en Mand som Dem, Hr. Pastor, til at fortælle os — saa var det en anden Sag. Jeg mener nu ikke nogen Prædiken eller saadan nogen Ublægninger eller af den Slags, som vi har hørt saa meget af lige fra vor Barndom af baade i Kirken og andet Sted og dog er bleven næsten lige kloge for det. . . Nej, naar en Mand som Dem vilde fortælle om Dem selv, og ikke om os — for der kan De dog ikke fortælle os noget nyt — men saadan rigtig om Dem selv, og om, hvordan nu De med al Deres Ræsoning og saadan var kommen til Deres Syn paa Folkelivet og Kristendommen og alle disse Dele. . . Se, det vilde vi nok kunne lære noget af. Det er det, vi trænger til. Vi vander, som lever her Dag ud og Dag ind paa samme Maade, vi har godt af at høre noget om, hvordan andre Mennesker lever og tænker og saadan — i alle Forhold. Og det var nu netop det, vi saa meget ønskede, at vor Præst skulde hjælpe os til. Men i Almindelighed faar vi blot at vide af vor Præst, at vi skal være gode og stikkelige og gudsfrygtige og ikke bande og ikke lyde og ikke stjæle o. s. v. Det ved vi altsammen godt i Forvejen, og vi bliver ikke klogere deraf, om vi saa hver eneste Søndag fik hele den Lektie paa de smukkeste Vers. . . Ja, jeg ved ikke, om Hr. Pastoren kan fortælle, hvad jeg mener."

"Ja jo," sagde Emanuel langtruffent. Han var usvirligt henjunken i Tanker.

"Maafte vi saa maaske anmode Hr. Pastoren om at komme til os en Gang og tale til os — der i vor Foreningsforening?"

Emanuel svarede ikke straks. Han søgte sig saa underlig afvæbnet, saa ung og ubehjælpsom over for denne Mandes Selvstikkerhed. Der kom igen over ham dette dybe Mismod, der udsprang fra Følelsen af Misforholdet mellem hans Ungdom, hans Uerfarenhed og hans ophejede Rald som Folkets Lærer og Hyrde.

Han rejste sig op.

"Jeg skal tænke over det," sagde han, idet han forberedte sig paa at gaa. Det kan jo gerne være, at jeg vil saa et eller andet at sige Dem, som jeg ikke saa godt kan udtale fra Prædikestolen. . . Jeg skal i saa Fald lade høre fra mig."

"Tak. . . Tusind Tak," sagde Bæveren, som ogsaa straks havde rejst sig. Jeg ved, at De vil gøre mange en Glæde derved, Hr. Pastor."

Emanuel svarede ikke.

Idt forvirret tog han Afsted. Jdet han gav Karen Haanden, saa han tilfældig op og mødte da hendes smukke, mørkeblaa Øjne, der straalende af forventningsfuld Glæde.

"Farvel," sagde hun højt og trykkede djærvt hans Haand, som om hun siltiende tilføjede: og Tak for Gæftet.

Synet af disse straalende, taknemmelige Øjne bragte Emanuels Hjerte til at banke. Han vendte sig endnu en Gang i Døren og sagde, med en Haandbevægelse mod dem alle:

"Og paa Genhyn!"

Da Emanuel kom tilbage til Præstegaarden, var Gæsterne allerede begyndt at samles. Til hans Forbavselse, var Tiden løbet saaledes fra ham, at han maatte skynde sig med sin Omklædning, for ikke at komme for sent til Festmaaltidet.

Netop som Døren til Spisestuen blev aabnet, traadte han ind.

Provst Tønnesen sendte ham et højt unaadigt Blik, idet han stred ind til det festlige Bord i Spisestuen for den højtidelige Procession. Frosen Nagnibild, der sluttede den, saa end ikke til ham. I sin violette Silkefjole og med Blomster paa Haaret stred hun ham forbi med dybt krænket Mine, som om han ikke længere eksisterede for hende.

Gæsternes Antal var 12. Der var Dyrslæge Aggerbølle, en svær Mand med et rødt Ansigt, et stort, brunligt Skæg, en mørk Mine og en lille visen og forstrammet udseende Kone, der ligesom druknede i en falmet Silkefjole. Der var den gamle Skolelærer Mortensen, en høj, slanket Skikkelse, der syntes at lægge an paa at overbyde Provsten i højtidelig gejstlig Berdighe. Endvidere: den lille, blegede, gevinde Købmand Billing med sin unge, oppyntede Frue, der af alle kaldtes "den smukke Fru Billing". Dernæst: den unge Hjelpeleer med Skuepiller-Udseendet samt seks Bønder fra Vejlbj. Derimod var der ingen fra Skibberup. Den sidste trofaste herfra var for nylig — til Provst Tønnesens dybe Sorg — bleven grebet som Tilhører i Løber Hansens Forsamlingshal.

Stemningen omkring Bordet var nærmest uhyggelig trykket. Det var saa godt som udelukkende Provsten, der talte. Han sad for Bordenden, prydet med sin Ralot og med Servietten under Hagen, og henvendte sig med forekommende Spørgsmaal nu til en, nu til en anden, tog Anledning af alt, hvad der forefaldt, til at fortælle sine Historier, snart fra sin Studentertid i København, snart fra en Udenlandsrejse, han i sin Ungdom havde foretaget i det sachske Schweiz.

Der begyndtes med forløren Skildpadde, hvilket straks foranledigede Tønnesen til at fortælle, at han en Gang havde spist ægte Skildpadde paa en Restauration i Berlin, hvor Bismarck den Gang var en daglig Gæst. Han havde endog saa ved en bestemt Lejlighed set ham der — og han gav sig nu til omhyggelig at skildre denne mærkelige Person's Udseende, hans Goldring, Klædebragt, Liv og Vaner, og udtvilede endelig — for at hans Fremstilling ikke skulde faa den nødvendige Moral, som han altid sørgede for til Slutning at indlægge selv i sine spøgefulde Fortællinger — hvad han kaldte "Bismarcks historiske Mission" som den vældige Bølgebyrder mod det fremvældende Anarki.

Ved disse Ord saa han strengt ned til den nederste Bordende, hvor Bønderne sad og dukkede over deres Tallerkener.

Der blev kun pift lidt. Bønderne stak til de gaadefulde Retter som til døse Røtter og nippe til Binen som til Medicin. De andre, især Købmanden og hans Frue, var maadeholdne for at vise Fornemhed. De vidste, det var fint at lade, som om man kun spiste for Selskabs Skyld og umulig kunde føle virkelig Sult. Alene den tykke, skæggede Dyrslæge Aggerbølle huggede tavst i sig med en gnaven Forlugenhed, ængstelig bevogtet af sin lille, visne Kone, der havde høiet sørgelige Erfaringer, med Hensyn til hvad hendes Mand i et Udbrud af sit onde Lune kunde finde paa at sige eller gøre.

Midt for en af de lange Bordender sad den gamle Skolelærer og var — næst Provsten — den, som samlede den meste Opmærksomhed, skønt han under hele Maaltidet ikke aabnede sin Mund og paa en demonstrativ Maade lod Ret paa Ret passere sig forbi. Han var en høj, statelig Skikkelse, mager som en Mumie, med stift, hvidt Halsbind, afmaalte Bevægelser og en Mine, som han havde taget til Laans af en af Stiftets forrige Bisper, der var død for over en Menneskealder

siden. Mellem Provst Tønnesen og den gamle Skolelærer herskede der et spændt Forhold.

Den sidste var fra "Millionspræsens" Tid vant til at herte eneraadig over Befolkningen, og denne havde nu i Aaringer set op til ham som til en Mand, der havde hvad Indsigt og Talegaver angik var Præsterne fuldt jævnbyrdig og dertil tjente en færegen Værdighed paa Grund af sin høje Alder. Mellem Præstegaarden og Skolen var der derfor siden Provst Tønnesens Embedsstiftelse ført en underjordisk Kamp, der blandt andet gav sig synligt Udslag derved, at Skolelæreren Frue altid meldte sig syg ved en Invitation til Præstegaarden, medens Frosen Nagnibild til Gengæld bestandig titulerede hende "Mamam" Mortensen, naar hun omtalte hende ud mellem Befolkningen.

Det var derfor ubetinget det højtideligste Øjeblik under Festen, da Provst Tønnesen løstede sit Glas og med højtidelig Stemme bad om Tilbedelse til at drikke et Glas med "mine Skolelærere."

For øvrigt slæbte Maaltidet sig hen under en særdeles trykket Stemning, skønt Provsten aabenbart anstrengte sig for at vise sig fra den elstørste Side. Selv det store Slutningstableau med den brændende Bidding, der ellers aldrig umblet at gøre sin Virkning, saad ganske mat ud. Det havde nu gentaget sig saa ofte, at Bønderne begyndte at finde det taabeligt. En hvilede endog forsigtigt til sin Sidemand:

"Hvem der bare havde sig en god Gæstfrihed. Desse herrens ryggenes er vist ikke godt for en sulten Nav'."

Emanuel var bleven anviset Plads ved den nederste Bordende ved Siden af Frosen Nagnibild, der hurtigt havde glemt sin Bredde og nu smilede og snakkede paa det huldsligste, mens hun raslede med sine Armbaandskæder, tog sig til Blomsterne i sit parfumeduftende Haar og rettede paa Byst-blonderne i sin stærkt udskårne Kjole.

Jkke des mindre bevarede Emanuel en mørk og uigenmentrængelig Mine. Han svarede hende næppe, ja havde endog ondt ved ikke at give sin forbitrede Stemning Luft.

Han rugede endnu over Indtrykket fra det stille, ærbare Bondehjem, han nys havde forladt, og idet han sammenlignede Karens tykke Enfold med denne udmajede "Papegøjskræn", fandt han hende modbydelig, ja fræk. Men ikke alene hende, — hele denne opstillede Felt, Provstens nedladende Hovmod, Binen, Retterne, alt forargede og oprørte ham. Det var, som om Bæverens Ord, der endnu summede ham i Øret og fik hans Hjerte til at banke, pludselig havde revet et Dække fra hans Øjne. Hvilket Hylteri var ikke dette! Hvilket Afstind!

Da Provsten fra den anden Bordende højrokket bad om at maatte drikke et Glas med "min Rappellan", løftede Emanuel vel Glasset, men førte det til sine Læber uden at drikke.

Efter Bordet blev Gæsterne budt ind i "Studererekontoret" for at ryge. Hver blev budt en Cigar, mens Provsten selv tændte sin Rulpsibe, hvorpaa han anbragte sig i sin store Tronstol og bød de andre tage Plads omkring sig, saa vidt Stolene rakte.

Her inde blev Stemningen traks endnu mere trykket, ja næsten uhyggelig lummer. Man vidste, hvad der nu forefaldt.

Paa dette Tidspunkt plejede Provst Tønnesen nemlig at holde en Slags Formaningstale til sine Gæster. Jdet han gik ud fra en eller anden nys forefalden Begivenhed, begyndte han i en let, underholdende Samtale tone, men bragte snart sin

Raphest — frem paa talte, blev indtil han endte

Henne be efter med en bevægelse.

J selv havde Præstegaarden

fri Nærelse hvor lidt

Og hvor god Stændpræst

Han sa eller stod

Gyrde — Nag, Kirke Skulbre.

gødt nu! dette Nag!

Øjne. De sit Maal.

Endnu Hansen i midtag

Han vidste vilde ind

sig saa i selv og

Ja

J

Ja

sagde

Indt ham lod

mar

Str eng

der og

m og

m

d

l